

POLITIKKUR

Ein gomul leivd at seta fólki í tænaðstúmannastørv

Jørgen Niclassen, fyrrverandi landsstýrismaður og formaður í Fólkaflakkinum, heldur, at tað er ein gomul leivd at seta aðalstjórar í tænaðstúmannastørv

Árni Gregersen

– Eg haldi ikki tað gevur nakra meining í dag at seta aðalstjórar í tænaðstúmannastørv. Tað er ein farin tíð.

Jørgen Niclassen, Fólkaflakkin, hevur hesa greiðu stóðu, nú vinnumálaráðið søkir eftir nýggjum aðalstjóra fyri Bjørgfríð Ludvig, sum hevur sagt seg úr starvi.

Í lýsingi eftir nýggjum aðalstjóra stendur, at viðkomandi verður settur sum tænaðstúmaður og at talan er um eina royndartíð uppá tvey ár.

Freistin at søkja starvið er úti í dag.

Aðalstjórin er hægsti embætismaður í ráðunum og í øllum aðalráðum eru stjórnarnir tænaðstúmenn.

– At seta fólki í tænaðstúmannastørv haldi eg er ein gomul leivd, sum als ikki hóskar seg í okkara samfelag, sigur Jørgen Niclassen.

Hann hevur í fleiri umfórum verið landsstýrismaður og fær tænaðstúmannapensjón eftir gomlu reglunum.

Nú er tað broytt og landsstýrisfólk fáa ikki tænaðstúmannapensjón, men spara upp eins og onnur í samfelagnum.

– Eg havi arbeitt fyri at fáa hetta burtur hjá aðalstjórunum, men tað er ikki eydnast. Í seinasta valskeiði royndi eg fleiri ferðir at fáa lógmann at gera eina broyting, men tað vildi hann ikki. Heldur ikki umsitingin í lógmannsskrivstovuni vildi hava, at tænaðstúmannastørvini verða niðurløgd, sigur hann.

Ókendur prísur

Høvuðsgrundgevingin fyri, at aðalstjórnir upprunaliga vórðu settir sum tænaðstúmenn var at verja tey móti politiska valdinum.

Jørgen Niclasen, formaður Fólkaflaksins

Tað skuldi ikki vera so, at landsstýrisfólkini kundu hótta aðalstjórnir til at gjøgnumføra ymiskt, sum aðalstjórnir annars ikki hildu vera rætt.

– Hendan grundgevingin kann als ikki brúkast í dag. Ongin landsstýrismaður ella kvinna hevði sloppið væl frá

at koyrt ein aðalstjóra, bert tí viðkomandi ikki vil gera, sum landsstýrismaðurin sigur og um hetta er okkurt, sum aðalstjórin heldur er skeivt, sigur Jørgen Niclassen.

Eitt annað sum ger, at hann heldur ikki er serliga glaður fyri, at fólki verða sett í tænaðstúmannastørv er, at tað almenna ikki viet, hvat ein slík setan kostar.

Tænaðstúmenn fáa eftirløn og hetta verður ikki avsett á figgjárlógini. Hetta er ein løn, sum skal útgjaldast so leingi viðkomandi livur.

– Eg dugi ikki at síggja, hví summi skulu hava onnur viðurskiftir eftir at tey eru farin av arbeidsmarknaðinum enn restin av føroyingum. Øll vit onnur – og alto eisini landsstýrisfólk – skulu sjálvi gjalda 15 prosent av lønini til egna pensjón, sigur fyrrverandi landsstýrismaðurin.

Fyri nøkrum árum síðani var ein meting gjørd av, hvussu nógv landskassin komandi árin skal gjalda í tænaðstúmannapensjónum.

Hendan kanningin vísti at nú gjalda vit um 100 milljónir krónur um árið og at hetta tal fer at hækka uppí 200 milljónir krónur um árið, áðrenn gjaldið fer at minka aftur.

Gjaldið minkar, tí at nógv færri fólki verða sett í tænaðstúmannastørv nú enn fyri nøkrum árum síðani.

Í Føroyum eru aðalstjórar tænaðstúmenn, men eisini prestar og yvirlæknar eru framvegis tænaðstúmenn.

Fyrr vóru tollarar, lærarar og pedagogar eisini tænaðstúmenn, men hetta var steðgað fyri nøkrum árum síðani og ongir nýggir tænaðstúmenn verða settir afturat nú – burtursæð frá prestum, aðalstjórum og yvirlæknar.

– Og fyri at siga tað eina-

ferð afturat. Samfelagið er so nógv broytt, at eg ikki dugi at síggja nakra meining við tænaðstúmannastørvunum. Hatta við trygggleikanum og pensjónsviðurskiftunum eru grundgevingar, sum ikki halda í dag, sigur Jørgen Niclassen.

Hann vísir á, at ongin aðalstjóri í dag kann verða kroystur hart av politiska valdinum. Umsitingin er so stór og sterk í dag, at tað ber als ikki til.

– Hinvegin er tað sjálvandi soleiðis, at verða álvarsligar ósemjur millum landsstýrisfólk og aðalstjóra, so verður aðalstjórin fluttur kortini. Tað forðar ein tænaðstúmannasetan als ikki, leggur hann afturat.

arnig@sosialurin.fo

Besti setanarháttur sum vit enn kenna

Enn hava vit ikki funnið nakran nýggjan máta at seta aðalstjórnir uppá, sum er betri tænaðstúmenn, sigur Marjun Hanusardóttir, lógmannsstjóri

Árni Gregersen

Vinnumálaráðið hevur í seinastuni havt eina lýsing, har søkt verður eftir aðalstjóra til vinnumálaráðið og uttanríkisráðið.

Søkt verður eftir nýggjum aðalstjóra, tí Bjørgfríð Ludvig, aðalstjóri, hevur sagt seg úr starvi og er byrjað sum kommunustjóri hjá Tórshavnar kommunu.

Fyrrverandi landsstýrismaðurin, Jørgen Niclassen, Fólkaflakkin, heldur ikki, at tað er rætt, at aðalstjórnir framvegis verða settir sum tænaðstúmenn.

– Nei, eg veit væl, at hetta fyrr hevur verið frammi og vit hava saman við lønar-

deildini í figgjármálaráðnum umrøtt spurningin, men enn haldi eg ikki lønardeildin hevur funnið ein annan máta at seta aðalstjórnir uppá, sum er líka góður.

Tað sigur Marjun Hanusardóttir, sum er ein av teimum, sum setir treytirnar fyri, hvussu aðalstjórnir verða settir.

Hon sigur, at ein av orsökunum til, at aðalstjórnir verða settir sum tænaðstúmenn, at teir skulu tryggjast so væl, at teir standa í móti politiskum trýsti. Teir vísa beinleiðis til ovastu politisku leiðsluna í landinum,

Tá hevur tað týðning, at teir ikki hoykna undan

Marjun Hanusardóttir, lógmannsstjóri

politiskum trýsti samstundis sum teir skulu hava fullan

loyalitæt móttvegis politisku leiðsluni.

– Tí mugu tey verjast so hetta ikki hendir. Aðalstjórnir skulu tryggja, at lógir og reglur verða hildnar, uttan mun til politisku ynskini og uttan at tey kenna seg hótt av politiska valdinum, sigur hon.

Sáttmálasettir stjórar

Lógmannsstjórin sigur, at málið var til viðgerðar fyri trimum árum síðani, tá ið nýggjur aðalstjóri var settur í vinnumálaráðnum og í figgjármálaráðnum.

Fleiri møguleikar vóru uppi at venda. Millum annað var tosað um at seta aðalstjórnir í eitt áramálskeið.

Hon leggur tó afturat, at sjálvandi ber tað til at finna eitt annað modell at seta stjórnir eftir. Eitt modell, sum ger, at stjórnir kenna seg tryggjar móttvegis politiskum trýsti.

– Aðalstjórnir skulu kenna seg tryggjar og røkja arbeiðið uttan at hugsa um persónligu setanarviðurskiftini, sigur lógmannsstjórin.

– Tað ber sjálvandi til, men vandin er, at tá ið aðalstjórnir endiliga eru komnir inn í starvið, so er so stutt tíð eftir av skeiðnum. Tá kann hugsast, at tey fara at fyrireika seg til okkurt annað starv og so-statt kanska ikki virka í

starvinum við fullari ferð, sigur lógmannsstjórin. Áramálssetanir kosta eisini upp til 25 prosent meira í løn

Hon leggur tó afturat, at sjálvandi ber tað til at finna eitt annað modell at seta aðalstjórnir eftir. Eitt modell, sum ger, at stjórnir kenna seg nógv tryggjar í starvinum.

arnig@sosialurin.fo